

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

URAD ZA REGIJSKO DELOVANJE

Izpostava URSZR Celje

Maistrova ulica 5, 3000 Celje

T: 03 420 92 00

F: 03 548 34 51

E: gp.ce@urszr.si

www.gov.si/izpostava-urszr-celje

Številka: 8421-17/2024-1 - DGZR

Datum: 15. 03. 2024

OCENA OGROŽENOSTI OB NESREČI ZRAKOPLOVA V ZAHODNO ŠTAJERSKI

Ažurirana in dopolnjena verzija 2.1 – julij 2020
Ažurirana in dopolnjena verzija 2.2 – februar 2024

Darko But
sekretar
vodja izpostave po pooblastilu
020-20/2023-5, 17. 11. 2023

KAZALO

1	Uvod	3
1.1	Zračni promet na območju ZŠ regije	3
1.2	Letališča in vzletišča na območju ZŠ regije.....	4
1.2.1	Javna letališča	5
1.2.2	Heliport SB Celje.....	6
1.2.3	Vzletišča.....	6
1.2.4	Brezpilotni zrakoplovi	7
2	Vrsta, oblika in značilnosti nesreče zrakoplova.....	7
3	Viri oziroma vzroki nastanka nesreče	7
4	Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova.....	8
4.1	Geografske značilnosti ZŠ regije.....	8
4.2	Vremenske razmere	8
4.3	Prevoz nevarnega blaga	9
4.4	Potresna ogroženost	10
4.5	Terorizem in druge oblike množičnega nasilja	10
5	Verjetnost pojavljanja nesreče.....	10
6	Pogostost pojavljanja nesreče.....	10
7	Možen potek ter pričakovan obseg in območje nesreče.....	11
8	Scenariji tveganja za letalsko nesrečo.....	12
9	Verjetnost nastanka verižnih nesreč	12
10	Preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic nesreče zrakoplova.....	13
10.1	Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči.....	13
10.1.1	Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi.....	14
10.1.2	Radiološka, kemična in biološka zaščita.....	14
10.1.3	Evakuacija.....	14
10.1.4	Sprejem in namestitve ogroženih prebivalcev	14
10.1.5	Zaščita kulturne dediščine	14
10.2	Naloge zaščite, reševanja in pomoči.....	14
10.2.1	Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili).....	14
10.2.2	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	15
10.2.3	Gašenje in reševanje ob požarih	15
10.2.4	Reševanje iz ruševin.....	15
10.2.5	Reševanje na vodi in iz vode	15
10.2.6	Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem	15
10.2.7	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	15
11	Razvrščanje občin in ZŠ regije (Izpostave URSZR Celje) v razrede ogroženosti zaradi nesreče zrakoplova	16
11.1	Razvrščanje občin v ZŠ regiji	16
11.2	Razvrščanje ZŠ regije	18
12	Zaključki ocene ogroženosti	19
13	Razlaga okrajšav	20
14	Viri podatkov in vsebin za izdelavo ocene ogroženosti	20

1 Uvod

Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v Zahodno Štajerski (v nadaljevanju ZŠ) regiji, verzija 2.2, ažurirana in dopolnjena februar 2024 je izdelala Izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje Celje (v nadaljevanju Izpostava URSZR Celje). Izdelana je na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), Navodila o pripravi ocen ogroženosti (Uradni list RS, številka 39/95), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19).

Pri izdelavi izdelavo te ocene je bila upoštevana Ocena ogroženosti RS zaradi nesreče zrakoplova št. 842-2/2009-16, z dne 23. 6. 2009, ažurirana in dopolnjena verzija 1.2, št. 842-11/2013-40 z dne 16. 12. 2013, ažurirana in dopolnjena verzija 1.3, št. 8420-2/2015-37 z dne 17.1.2018 ter Ocena tveganja za letalsko nesrečo, verzija 1.0, ki jo je izdelalo Ministrstvo za infrastrukturo, številka 840-3/2014/20-00851548 z dne 31.8.2015. Ocena ogroženosti zaradi nesreče zrakoplova v ZŠ regiji je izdelana za primer nesreče zrakoplova na območju celotne ZŠ regije.

V verziji 2.1. so bili ažurirani in dopolnjeni podatki od avgusta 2014 do julij 2020. Ažurirane in dodane so pravne podlage, zajete so spremembe iz državne ocene ogroženosti verzije 1.3, december 2017, dodana nova tabela v poglavju 1.2, posodobljeni so podatki o registriranih vzletiščih v ZŠ, dodano novo poglavje 1.2.3, ažurirano poglavje 4.3, dodani so scenariji tveganja v ZŠ, sprememba številčenja poglavji, v poglavju 9 dodani stacionarni viri tveganja, upoštevani so podatke o številu prebivalcev po občinah SURS, december 2018, ažurirane so kratice ter dopolnjeni viri podatkov.

Ažurirani in dopolnjeni v tej oceni so podatki v poglavju 1.2, dodana posodobljena tabela 1 ter dodano/spremenjeno podpoglavje 1.2.2 Helipor SB Celje ter posledično podatki o vzletiščih postanejo podpoglavje 1.2.3, kateri so posodobljeni (dodano je vzletišče Lopata-Celje, iz seznama pa se je brisalo vzletišče Ranč-Prekopa občine Vransko), posodobljeni so podatki o nesrečah v zračnem prometu v ZŠ regiji, posodobljeni so dostopi/linki so nekaterih spletnih strani ter v poglavju 11.1 posodobljeni podatki o številu prebivalcev v posameznih občinah ZŠ regije.

S sprejetjem te ocene ogroženosti preneha veljati regijska ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova, verzija 2.1 iz leta 2020.

1.1 Zračni promet na območju ZŠ regije

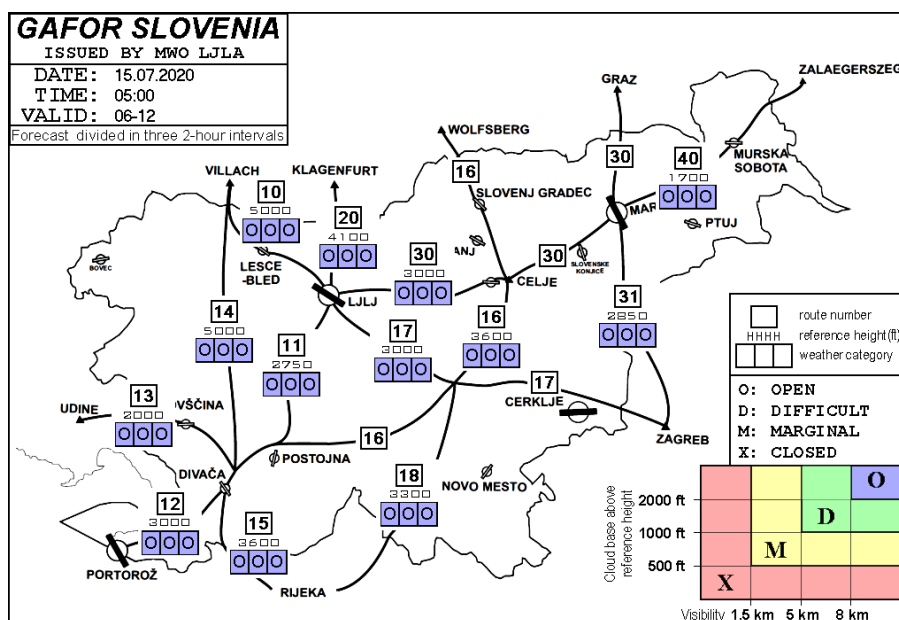
Zračni prostor RS obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo RS. V zračnem prostoru obstajajo določena pravila, ki se jih morajo držati vsi zrakoplovi, ki vstopajo vanj ali letijo v njem.

Ločimo kontroliran in nekontroliran zračni prostor. Kontroliran zračni prostor je del zračnega prostora, določenih razsežnosti, v katerem je zagotovljena služba za vodenje zračnega prometa v obsegu, ki je opredeljen s klasifikacijo zračnega prostora. Nekontroliran zračni prostor je zračni prostor, ki se nahaja zunaj letaliških con in sega od površine zemlje do višine, kjer se začneja kontroliran zračni prostor. V obeh zračnih prostorih lahko letijo zrakoplovi po določenih pravilih v pogojih vizualnega (VFR) ali instrumentalnega letenja (IFR).

Zračni prostor je razdeljen po standardih mednarodne organizacije ICAO. Klasifikacija zračnega prostora RS je objavljena v Zborniku letalskih informacij (AIP) na spodnji povezavi: (<http://www.sloveniacontrol.si>) (citirano 10.4.2017).

Število preletov skozi slovenski zračni prostor iz leta v leto narašča in je preseglo število 1350 na dan. Zračni promet v RS je izrazito sezonski, kar pomeni, da je v poletni sezoni za 50 % več prometa kot v zimski sezoni. Pri razdelitvi prometa po dnevih v zadnjih treh letih, je tako v poletni kot tudi v zimski sezoni največ preletov ob sobotah.

Mednarodne zračne poti nad območjem ZŠ regije potekajo v smeri severozahod-jugovzhod in severovzhod-jugozahod. Na javnih letališčih ZŠ regije se zračni promet izvaja oziroma odvija z jadralnimi letali, motorni letali ter ultra lahki letali, opravljajo pa ga piloti z licenco.

Slika 1: Karta zračnih poti v Republiki Sloveniji, vir: <http://meteo.arso.gov.si/met/si/aviation/>, 15.7.2020

1.2 Letališča in vzletišča na območju ZŠ regije

Letališča so lahko civilna, vojaška ali mešana. Med civilnimi letališči ločimo javna letališča in letališča za lastne potrebe. Letališča so lahko namenjena za domači oziroma mednarodni zračni promet.

V RS je evidentiranih 16 javnih letališč, pet heliportov in 19 vzletišč. Na območju ZŠ regije skladno s predpisi Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) ni evidentiranih letališč na katerih bi se odvijal mednarodni zračni promet imamo pa tri javna letališča, ki so lokalnega pomena in na njih se odvija domač zračni promet ter Heliport SB Celje, ki je namenjen za pristajanje helikopterjev za nujno medicinsko pomoč (NMP).

Št.	Javno letališče	Zračni promet
1.	Letališče Celje	domači*
2.	Letališče Šoštanj	domači
3.	Letališče Slovenske Konjice	domači
Št.	Javno heliport	Zračni promet
1.	Heliport SB Celje	domači

Opomba:

* domači zračni promet je promet, pri katerem sta odletno in namembno letališče oziroma vzletišče na ozemlju Republike Slovenije in pri katerem ni predviden odlet v zračni prostor druge države

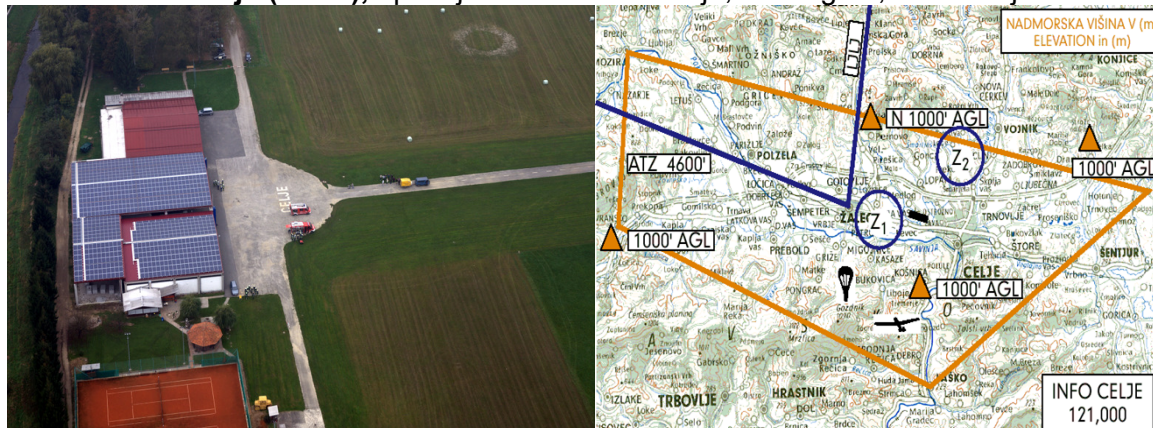
Tabela 1: Javna letališča v Republiki Sloveniji (Vir: Državna ocena ogroženosti, verzija 1.3, december 2017 in Državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, verzija 5.0).

Seznam letališč in vzletišč v RS, pregled letališč in vzletišč, podatki o upravljavcih mednarodnih letališč v RS ter seznam letalskih prevoznikov v RS so vedno ažurirani in dostopni v AIP, na spletni strani AIP, seznam letalskih prevoznikov pa na spletni strani CAA.

1.2.1 Javna letališča

Na območju ZŠ regije so naslednja javna letališča:

- **Letališče Celje (LJCL)**, upravljavec Aeroklub Celje, Medlog 20, 3000 Celje

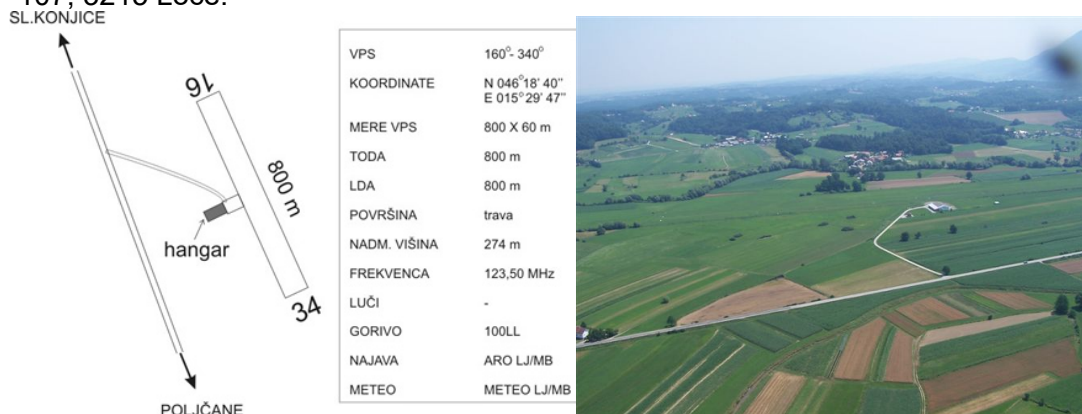
Slika 2: Letališče Celje

- **Letališče Šoštanj (LJSO)**, upravljavec Šaleški aeroklub, Topolšica 207 c, 3325 Šoštanj

Slika 3: Letališče Šoštanj

- **Letališče Slovenske Konjice (LJSK)**, upravljavec Aeroklub Slovenske Konjice, Žice 107, 3215 Loče.

Slika 4: Letališče Slovenske Konjice

Letališča Celje, Šoštanj in Slovenske Konjice so infrastrukturni objekti lokalnega pomena na katerih se odvija domači promet, namenjeni so predvsem športnim aktivnostim in imajo večinoma travnato vzletno - pristajalno stezo. Izjema je le letališče Šoštanj, ki ima asfaltno vzletno-pristajalno stezo velikosti 700 x 18 m. Naravni pogoji in ureditev letališča omogočajo njegovo uporabo za letala generalne aviacije, ultra lahka letala in lahka oz. manjša poslovna leta (do skupne teže 5.700 kg), kot tudi za vse vrste helikopterjev podnevi pri VFR pogojih (VFR-pravila vizualnega letenja). Občasno oz. v posebnih primerih bi se lahko mednarodni promet, v skladu z Zakonom o letalstvu, izvajal tudi na tem javnem letališču.

1.2.2 Heliport SB Celje

Heliport SB Celje leži na 261 m nadmorske višine, od tal je dvignjen 23 m, premer ploščadi meri 28,5 m, njegova nosilnost pa je 9 t. Iz objekta bolnišnice do ploščadi pelje posebna nakladalna površina, ki je po potrebi tudi osvetljena. Območje ploščadi – krožnika – je varovana še z horizontalno lovilno mrežo.

Opremljen je z vso predpisano signalizacijo, ki omogoča pristanek zrakoplovov tako v vidnem kot tudi v nočnem delu dneva. Za osvetlitev je posrbnjeno z t.im. FATO in TLOF lučmi, nameščene so še svetilke ovir, na najvišji točki je postavljen še svetilnik heliporta z vetrovno vrečo. Območje heliporta je video nadzorovano, tako so pod nadzorom dostopne poti, priletno vzletna smer, ploščad heliporta in gasilsko reševalna oprema. Za varovanje, zaščito in reševanje je na voljo specializirana gasilsko reševalna oprema. V namen požarnega varovanja in eventualnega posredovanja pa skrbi visokozmogljiva črpalka, ki zmore pretok 1600 l gasilnega sredstva v minuti. Gašenje se po potrebi izvaja s pomočjo dveh gasilskih topov, ki sta oba daljinsko krmiljena iz nadzorne sobe. Kot gasilno sredstvo pa se uporablja voda in sintetična pena. Operativec na heliportu je operativni gasilec, ki ima veljavno licenco Civilne agencije za letalstvo. Posebna oprema na heliportu so senzorji za temperaturo in druge vremenske podatke, ki lahko samodejno vklopljajo ogrevanje celotne površine ploščadi. Za dodatno varnost je poskrbljeno še z rednim in neprekinjenim spremljanjem vremenskih razmer preko posebne meteorološke postaje, katere senzorji so nameščeni na strehi bolnišnice, podatki pa se prenašajo na zaslon, do katerega dostopa operativec heliporta v nadzorni sobi.

Najava letov poteka preko regijskih centrov za obveščanje, dispečerskih centrov, imamo pa tudi direktno radijsko zvezo z zrakoplovi. Dejavnost obsega primarne lete (pacienti »s ceste« v bolnišnico), kot tudi sekundarne (iz bolnišnice v bolnišnico). V primeru naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov lahko heliport SB Celje nudi službam iz sistema zaščite in reševanja tudi vso podporo za letalske operacije, v kolikor je namen reševanje in ohranjanje človeških življenj ter preprečevanje negativnih posledic za zdravje prebivalcev.

1.2.3 Vzletišča

Vzletišča so namenjena za vzletanje in pristajanje letal splošne (neakrobatska, polakrobatska in akrobatska) in posebne kategorije (amatersko izdelan zrakoplov, eksperimentalno izdelan zrakoplov in ultralahka letalna naprava). Po podatkih CAA so imela dan 26.4.2024 veljavno dovoljenje na območju ZŠ regije 4 (štiri) vzletišč, ta so:

- Imeno – Podčetrtek (občina Podčetrtek),
- Kaplja vas – Prebold (občina Prebold),
- Pobrežje-Zg. Pobrežje (občina Rečica ob Savinji) in
- Lopata-Celje (občina Celje).

Podatki registriranih vzletišč se spreminjajo letno, aktualni podatki se lahko pridobijo na VFR karti, ki se ažurira enkrat letno. Gre za uradno publikacijo, ki je dostopna na spletni povezavi [VFR karta Sloveniacontrol](http://VFR.karta.Sloveniacontrol).

1.2.4 Brezpilotni zrakoplovi

Uredba o sistemih brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 52/16 in 81/16) v RS ureja področje brezpilotnih zrakoplovov (dronov).

Brepilotni zrakoplovi, s katerimi se izvajajo letalske dejavnosti, se po uredbi delijo na operativno maso na:

- razred 5: do vključno 5 kilogramov,
- razred 25: nad 5 do vključno 25 kilogramov in
- razred 150: nad 25 do 150 kilogramov.

Uredba določa splošne tehnične in operativne pogoje za varno uporabo brezpilotnih zrakoplovov, sistema brezpilotnih zrakoplovov in letalskih modelov ter pogoje, ki veljajo za osebe, ki sodelujejo pri upravljanju teh zrakoplovov in sistemov. Po do sedaj zbranih podatkih, zaradi uporabe drona ne bi prišlo do nesreče velikega obsega, ki bi prizadela več občin skupaj.

2 Vrsta, oblika in značilnosti nesreče zrakoplova

Nesreča zrakoplova je nesreča v zračnem prometu in spada po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami med druge nesreče. To je nesreča, ki jo v večji meri povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, povzročijo jo mehanske napake, lahko pa nastane tudi zaradi vpliva naravne nesreče ali terorizma.

Za nesrečo zrakoplova je značilno, da:

- se običajno zgodi brez opozorila, nenadno in nepričakovano,
- so pogosto žrtve nesreče vsi potniki in člani posadke,
- se lahko pripeti na krajih, ki niso takoj ali zlahka dostopni,
- so lahko žrtve tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje,
- drugo.

Nesreče zrakoplovov lahko delimo glede na:

- **vrsto zrakoplova:** nesreča potniškega, tovornega ali vojaškega zrakoplova,
- **kraj nesreče:**
 - nesreča zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreča zrakoplova na težko dostopnem terenu,
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah,
 - nesreča zrakoplova na območju letališča,
 - drugo.
- **posledice nesreče:**
 - žrtve,
 - uničena ali poškodovana infrastruktura, stavbe in kulturna dediščina,
 - vpliv na okolje,
 - možnost verižnih nesreč.

3 Viri oziroma vzroki nastanka nesreče

Glavni vzroki nesreč zrakoplovov so po podatkih Ocene tveganja za letalsko nesrečo predvsem:

- človeški in drugi dejavniki (izguba nadzora nad zrakoplovom, napaka kontrole zračnega prometa, napaka motorja ali konstrukcije zrakoplova),

- naravne in druge nesreče (neugodne vremenske razmere, požar na zrakoplovu ali na letališki infrastrukturi, nesreče pri prevozu nevarnega blaga, potres) in
- teroristični napadi in druge oblike množičnega nasilja.

4 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova

4.1 Geografske značilnosti ZŠ regije

Območje ZŠ regije leži na zahodu severovzhodnega dela Slovenije. Za ZŠ regijo je značilna velika reliefna razčlenjenost, kar ne otežuje potek samega zračnega prometa, zagotovo pa to pomeni oviro pri iskanju in reševanju zrakoplova ob nesreči zunaj letališča. Iskanje zrakoplova in reševanje je oteženo predvsem na območju Kamniško-Savinjskih Alp in na širšem območju Zreškega Pohorja oziroma v nenaseljenih in slabo prehodnih predelih ter v primeru nesreče zrakoplova na vodnih površinah.

Poleg geografske značilnosti ZŠ regije je pomembna tudi strateška oziroma geopolitična lega, saj na skrajnem severozahodnem delu meji z Republiko Avstrijo in na jugovzhodnem delu z Republiko Hrvaško.

4.2 Vremenske razmere

Med pomembnejšimi vzroki za nesrečo zrakoplova so neugodne vremenske razmera, kot so neurje ob nevihtah, močni vetrovi, močno sneženje in gosta megla.

Število nevihtnih dni je na območju ZŠ regije zelo veliko, posebno v poletnih mesecih, vendar se nevihtna aktivnost iz leta v leto spreminja. Pogosto močno **neurje ob nevihti** spremljajo nalivi, nevihtni piš, strele in lahko prinesejo tudi točo. Nevihtni piš je izredno nevaren za letalski promet, saj se pod bazo nevihtnega oblaka zrak izrazito hitro spušča in če pristajajoči zrakoplov zaide v tak spuščajoč veter, lahko zaradi izgube vzgona in posledično višine strmoglavi. Vetrovi ob nevihtah so zelo turbulentni, hitrost pa se jim naglo spreminja. Toča nastaja izključno v spomladanskem in poletnem času, pogosto pa je povezana s pojavom nevihtnega piša.

Stalni **vetrovi** so na območju ZŠ regije večinoma šibki, saj splošnim zahodnim vetrovom zapirajo pot Alpe. Hitrost vetrov narašča z višino, močnejši vetrovi pa se pojavljajo tam, kjer se zrak steka ali pada po pobočjih. Močnejši vetrovi pri tleh so predvsem jugo, burja, karavanški fen ter nevihtni piš. Veter lahko doseže orkansko hitrost.

Sneženje je v zimskem obdobju – posebej v mesecu februarju pogost pojav. Ker v zimskem obdobju ni aktivnosti na vzletiščih na območju ZŠ regije tudi občasne večje količine novo zapadlega snega, ki ohromijo letalski promet ne predstavljajo posebnih težav.

Megla je lahko huda ovira predvsem pri pristajanju in vzletanju letal. Pogostejša je v jesenskem in zimskem obdobju ter zgodaj spomladi, to je od meseca oktobra do meseca aprila.

Med neugodne vremenske razmere štejemo tudi **močne zaledenitve** v podhlajenih oblakih, **močno turbulenco** oziroma **vetrovno striženje** pri tleh.

4.3 Prevoz nevarnega blaga

Prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu je potrebno opravljati skladno z določbami predpisov o prevozu nevarnega blaga. Za prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu se uporablja tudi Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu ter na njeni podlagi izdane priloge, ki se nanašajo na varen prevoz nevarnega blaga po zraku (ICAO Annex 18 - The Safe Transport of Dangerous Goods by Air) in tehnična navodila, ki jih izdaja mednarodna organizacija civilnega letalstva ICAO.

Prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu mora biti usklajen tudi z dokumenti Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (International Air Transport Association, v nadaljevanju IATA).

Z zrakoplovom je prepovedan prevoz:

- predmetov in snovi, ki so v tehničnih navodilih označeni kot prepovedani za prevoz v normalnih okoliščinah, in
- okuženih živih živali, razen če: je letalski prevoznik, v določenih primerih, pridobil posebno pisno dovoljenje pristojnega organa države, v kateri je žival prvič naložena na krov zrakoplova ali določbe tehničnih navodil navajajo, da se lahko prevažajo po predhodni odobritvi pristojnega organa za letalski promet.

Predmeti in snovi, ki so v tehničnih navodilih posebej navedeni z imenom ali generičnim opisom kot prepovedani za prevoz v zračnem prometu, se v nobenih okoliščinah ne smejo prevažati na nobenem zrakoplovu.

V skrajni sili ali kadar druge oblike prevoza ne ustrezajo, ali če bi bilo dosledno upoštevanje prepovedi v nasprotju z javnim interesom, lahko pristojni organ, odobri prevoz nevarnega blaga pod pogojem, da bo v takšnih primerih storjeno vse, da se med prevozom doseže ustrezna raven varnosti.

Letalski prevoznik skladno z določbami Uredbe komisije Evropske Unije, ki določa tehnične zahteve in upravne postopke za letalske operacije:

- vzpostavi, vzdržuje in izvaja programe usposabljanja za vse vključeno osebje v prevoz nevarnega blaga sorazmerno z njihovimi odgovornostmi in
- vzpostavi postopke za zagotovitev varnega ravnanja z nevarnim blagom v vseh fazah zračnega prevoza, ki vključujejo vrsto informacije in navodil.

Za prevoz nevarnega blaga v zračnem prometu je potrebno dovoljenje pristojnih organov. S podatki o nevarnem blagu razpolagajo letalski prevozniki, ki izvajajo letenje v RS ali iz nje oziroma prelete preko slovenskega zračnega prostora.

Če pride do katerega koli dogodka v zvezi z varnostjo, ki ogroža ali ki bi lahko, če se ne odpravi ali če ni obravnavan, ogrozil zrakoplov, osebe v njem ali katero koli drugo osebo in ki zlasti vključuje nesrečo ali resni incident, mora letalski prevoznik takoj poročati skladno z Uredbo Evropskega parlamenta o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu. Stroške reševanja zrakoplova ali odstranjevanja razbitin v primeru nesreče nosi lastnik zrakoplova.

Vojaške oborožitve in minsko eksplozivnih sredstev se ne sme prevažati po zraku, razen s posebnim dovoljenjem pristojnih organov in v skladu s predpisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga. Kadar je to potrebno in v interesu javnega reda in varnosti, lahko vlada prepove tudi prevažanje drugega posebnega blaga.

Pri prevozu radioaktivnih snovi veljajo posebni varnostni ukrepi in ker se prepelje zelo majhne količine teh snovi z zrakoplovi, je verjetnost nesreče pri prevozu teh snovi in resna ogroženost

zdravja udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici, majhna. V RS še ni bilo nesreče zrakoplova z radiološkimi posledicami.

4.4 Potresna ogroženost

Večina območja ZŠ regije spada v VII. stopnjo po evropski potresni lestvici (EMS), nekaj pa tudi v VIII. stopnjo EMS.

Javna letališča CELJE, ŠOTANJ in SLOVENSKE KONJICE ležijo na območju, kjer lahko pričakujemo potres do VII. stopnje po EMS potresni lestvici, kar predstavlja šibak do močnejši potres in se ne pričakujejo večje poškodbe na letališki infrastrukturi, ki bi ogrozile delovanje letališč. V primeru močnejšega potresa in bi s tem bila poškodovana letališka infrastruktura, pa bi promet preusmerili na druga sosednja letališča oz. vzletišča.

4.5 Terorizem in druge oblike množičnega nasilja

Nevarnost terorizma, vključno z uporabo radioloških, kemičnih in bioloških sredstev ter drugih oblik množičnega nasilja v sodobnih razmerah zahteva, da pristojni državni organi načrtujejo in izvajajo učinkovite preventivne ukrepe za hitro in učinkovito zaščito in reševanje ljudi in premoženja tudi v povezavi z drugimi državami. Za ukrepanje ob teh nevarnostih pa je treba ustrezno usposobiti in opremiti predvsem enote za hitre reševalne intervencije.

5 Verjetnost pojavljanja nesreče

Zrakoplovi so ena od najvarnejših prevoznih sredstev, kljub temu obstaja možnost da se zgodi prometna nesreča, vendar je verjetnost takega dogodka majhna. Delež letalskega potniškega prometa v mednarodnem pomenu znaša okoli 15 %. Analize nesreč zrakoplovov kažejo, da se večina vseh nesreč zrakoplovov, kar 85 %, zgodi na letališčih ali v njihovi neposredni bližini, predvsem pri vzletanju in pristajanju na območju nadzorovanih con (CTR). Ker v ZŠ regiji nimamo mednarodnih letališč je verjetnost nesreče iz tega razloga majhna.

Na območju ZŠ regije imamo registrirana tri javna letališča (Celje, Šoštanj in Slovenske Konjice) na katerih vzletajo in pristajajo predvsem manjši športni zrakoplovi, ki pa predstavljajo nevarnost za nesrečo zrakoplova **manjšega obsega**. So pa prebivalci, ki živijo v neposredni bližini teh letališč najbolj ogroženi. Tudi registrirana vzletišča na območju ZŠ regije na katerih vzletajo in pristajajo manjši športni zrakoplovi predstavljajo potencialno nevarnost za nesreče zrakoplovov predvsem **manjšega obsega**.

Ker pa je obseg letalskih aktivnosti v stalnem porastu, zaradi številnih zračnih poti, ki potekajo preko zračnega prostora nad ozemljem RS, je potencialno ogrožena tudi celotna ZŠ regija. Tako lahko na območju celotne regiji pričakujemo nesreče zrakoplovov **manjšega kot tudi večjega obsega**. V zračnem prostoru regije ne moremo izključiti velikih nesreč zrakoplovov, v katerih bi bila lahko udeležena dva velika zrakoplova. V takem primeru bi bilo prizadetih tudi okrog 800 oseb na krovu zrakoplova in večje območje na zemlji.

6 Pogostost pojavljanja nesreče

Na območju ZŠ regije v zadnjih letih ni bilo večjih nesreč. Večina nesreč, ki pa se pripetijo pa so nesreče manjšega obsega med katere sodijo predvsem nesreče zmajarjev, padalcev, jadralnih padalcev, ultralahkih letal in balonov. A kljub temu se je od leta 2005 do 2024 zgodilo devet nesreč (enkrat samo sum), v katerih so štiri osebe izgubili življenje.

Nesreča v zračnem prometu	Datum dogodka	Kraj/občina dogodka	Število poškodovanih-materialna škoda
Nesreča ultralahkega letala na vzletišču	25. 5. 2005	Imeno, občina Podčetrtek	Materialna škoda na letalu
Strmoglavljenje letala	2. 7. 2010	Kaplja vas, občina Prebold	Pilot huje poškodovan, letalo uničeno
Reševanje padalca	14. 7. 2010	Malič, občina Laško	Padalca nepoškodovanega rešili
Nesreča jadralnega padalca	20. 4. 2011	Polana, občina Laško	Letalec-padalec umrl
Nesreča žirokopterja v Žičah	29. 5. 2013	Žiče, občina Slovenske Konjice	Pilot-inštruktor umrl
Nesreča žirokopterja na letališču Celje-Levec	3. 9. 2013	Medlog, Celje	Materialna škoda na plovilu
Padec ultralahkega letala pri Dobrnežu	8. 11. 2015	Dobrnež, občina Slovenske Konjice	Mrtva pilot in spremljevalec
Sum na padec jadralnega letala	11. 11. 2017	Gotovlje, občina Žalec	Brez posledic – ni bilo najdeno nič
Zasilni pristanek ultra lahkega letala	31.7.2020	Zgornje Roje, občina Žalec	Prečrpavanje goriva, poškodovanih ni bilo

Tabela 2: Nesreče v zračnem prometu v ZŠ regiji v obdobju od 2005 do 2024, (Vir: ReCO Celje, SPIN, 28.2.2024)

7 Možen potek ter pričakovan obseg in območje nesreče

Za nesrečo zrakoplova je značilno, da:

- se običajno zgodi brez opozorila, nenadno in nepričakovano,
- so pogosto žrtve nesreče vsi potniki in člani posadke,
- se lahko pripeti na krajih, ki niso takoj ali zlahka dostopni in
- so lahko žrtve tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje.

Na območju ZŠ regije ni mednarodnih letališč in s tem povezanih nadzorovanih cone (CTR), znotraj katerih obstaja največja možnost, da pride do nesreče zrakoplova.

Ker pa je za ZŠ regijo značilna velika reliefna pestrost, to zagotovo pomeni oviro pri iskanju in reševanju zrakoplova ob nesreči zunaj letališča. Iskanje zrakoplova in reševanje bi bilo predvsem oteženo na območju Kamniško - Savinjskih Alp in na širšem območju Zreškega Pohorja oziroma v nenaseljenih in slabo prehodnih predelih ter v primeru nesreče zrakoplova na vodnih površinah.

Možne žrtve nesreč zrakoplovov niso samo potniki zrakoplovov in posadka, ampak tudi ljudje in živali, na območju, kjer pride do nesreč zrakoplovov. Posledice nesreče, neposredne in posredne, prizadenejo tudi svojce žrtev, člane reševalnih ekip, kulturno dediščino, premoženje, okolje, infrastrukturo in podobno.

Največ žrtev in škode v primeru nesreče zrakoplova v ZŠ regiji bi bilo v primeru, da zrakoplov pade na večja poseljena območja.

8 Scenariji tveganja za letalsko nesrečo

V Oceni ogroženosti RS ob nesreči zrakoplova december 2017 in Oceni tveganja za letalsko nesrečo, ki jo je leta 2015 izdelalo Ministrstvo za infrastrukturo sta predstavljena dva scenarija tveganja za nesrečo zrakoplova, in sicer scenarij za nesrečo zrakoplova v naseljenem kraju in scenarij nesreče zrakoplova izven naseljenega kraja. Oba scenarija sta zasnovana za območje nadzorovanih con CTR ob neposredni bližini priletno-odletne ravnine javnega letališča za mednarodni zračni promet, katerih pa na območju ZŠ nimamo.

Ob upoštevanju statističnih podatkov je Ministrstvo za infrastrukturo ugotovilo, da se nesreče zrakoplovov dogajajo v naseljih in izven naseljenih krajev. Letna verjetnost uresničitve scenarija tveganja je od 1 % do 4 %, statistično gledano pa se nesreča zrakoplova lahko zgodi enkrat na 25 do 100 let.

Pri pripravi scenarijev v ZŠ smo upoštevali, da je najbolj možna varianta nesreče zrakoplova na letališču Šoštanj, ki ima asfaltno vzletno-pristajalno stezo in na katerem se lahko po predhodni preveritvi in odobritvi pristojnih služb izjemoma odvija tudi mednarodni promet. V neposredni bližini letališča pa se nahajata gosto naseljena kraja Šoštanj in Velenje ter TE Šoštanj.

Seveda je možna tudi nesreča večjega obsega (udeležena dva velika zrakoplova), vendar je verjetnosti za takšno nesreč izredno majhna.

Scenarij tveganja 1 določa, da se je nesreča zrakoplova (padeč) zgodila v gosto naseljenem kraju (Velenje), ki leži pod zračnimi potmi, ki potekajo preko zračnega prostora RS, v neposredni bližini je javno letališče Šoštanj na katerem se odvija domači zračni promet in ne spada v območje CTR (nadzorovane cone) po predhodni odobritvi pa se lahko odvija tudi mednarodni promet. Število žrtev so člani posadke in na zemlji (6 žrtev), ki je matematično izračunano na podlagi podatkov gostote poseljenosti Velenje (384,7 prebivalcev/km², SURS 2018) in velikosti območja letalske nesreče (0,015 km²).

Gre za gosto naseljeno območje z urejeno prometno in drugo infrastrukturo, s številnimi poslovno-bivalnimi objekti, gospodarskimi objekti, objekti pomembnimi za kulturno dediščino in drugimi objekti in vodnimi površinami. Letalska nesreča je povzročila popolno uničenje prometne (vpadnica v mestno središče in sosednje ulice) in druge infrastrukture (komunalni vodi, električna napeljava) ter objektov na območju nesreče (stanovanjsko - poslovni objekti).

Scenarij tveganja 2 v ZŠ pa določa, da se je nesreča zrakoplova (padeč) zgodila izven gosto naseljenega kraja, na težko dostopnem terenu Zgornje Savinjske doline, ki leži pod zračnimi potmi, ki potekajo preko zračnega prostora RS, v neposredni bližini ni javnih letališč na katerem bi se odvijal mednarodni zračni promet. Gre za redko poseljeno območje, s slabo razvito prometno in drugo infrastrukturo, z manjšim številom poslovno-bivalnih objektov, gospodarskih objektov, objektov pomembnih za kulturno dediščino in drugih objektov v neposredni bližini letalske nesreče. Žrtve bi bili potniki in člani posadke na letalu, na zemlji žrtev ne predvidevamo.

9 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Ob nesrečah zrakoplovov večinoma pričakujemo večje število ranjenih in tudi veliko smrtnih žrtev. Število smrtnih žrtev se lahko poveča tudi zaradi možnih različnih verižnih nesreč, kot so:

- nesreča zrakoplova na naseljeno območje, ki lahko povzroči požare ali eksplozije ter tako ogrozi življenje ljudi in živali, poškodbe ali uničenje infrastrukture in kulturne dediščine ter
- nesreča zrakoplova z nevarnim blagom, ki lahko povzroči nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnega blaga v okolje in s tem nastanek požara ali eksplozije.

Nevarnost lahko predstavljajo tudi stacionarni viri nevarnih snovi (obrti večjega in manjšega tveganja, vir: GOV.SI, Register obratov SEVESO).

10 Preprečitev, ublažitev in zmanjšanje posledic nesreče zrakoplova

RS je članica različnih mednarodnih in drugih organizacij:

- Evropske unije (EU),
- Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO),
- Evropske konference civilnega letalstva (ECAC),
- Evropske organizacije za varnost zračne plovbe (EUROCONTROL) in
- Organizacije severnoatlantske pogodbe (NATO).

Članstvo v teh organizacijah nalaga RS, da upošteva letalske standarde, priporočila in usmeritve, pa tudi zahteve in priporočila v prometni politiki.

Pomembna dejavnost v civilnem letalstvu je varovanje, ki se odraža na področju letališč, letalskih prevoznikov in drugih. Varovanje zahteva izvajanje številnih ukrepov z namenom preprečevanja dejanj nezakonitega vmešavanja. Temelj za izvajanje potrebnih ukrepov preprečevanja dejanj nezakonitega vmešavanja je izdelava varnostnih programov (letališki varnostni program, varnostni program letalskega prevoznika, varnostni program drugih subjektov). Na večini letališč obstaja tudi posebna varnostna komisija, ki sproti rešuje konkretna vprašanja s tega področja. Mednarodna letališča, letalski prevoznik in drugi subjekti imajo izdelane načrte sistema varovanja, ki temeljijo na izdelavi varnostnih dokumentov, usposabljanju zaposlenih, logističnih postopkih in izvajanja stalnih vaj. Na letališčih izvajajo naloge varovanja policija, varnostne službe in drugi subjekti, ki so določeni z varnostnimi programi (letališki varnostni program, varnostni program letalskega prevoznika, varnostni program drugih subjektov). Naloge varovanja lahko izvaja tudi policija na krovu zrakoplova.

Letalski prevoznik, ki dejansko izvaja prevoz nevarnega blaga mora izdelati Program usposabljanja s področja prevoza nevarnega blaga ter Navodila za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga.

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe, ki jih preživeli potniki in ogroženi prebivalci izvajajo za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče zrakoplova za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja. Z ukrepi, ki jih morajo izvesti potniki ob nesreči zrakoplova za zavarovanje svojih življenj in imetja (požar na zrakoplovu in podobno) je dolžan potnike seznaniti prevoznik. Kadar je zaradi posledic nesreče zrakoplova ogroženo življenje ljudi in živali, skrbijo za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite občine v sodelovanju s prevoznikom.

10.1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Od **zaščitnih ukrepov** se ob nesreči zrakoplova izvajajo naslednji ukrepi:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
- RKB zaščita,
- evakuacija,
- sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev in
- zaščita kulturne dediščine.

10.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

V primeru nesreče zrakoplova večjega obsega na gosto naseljenem območju, bi bilo potrebno rušenje neuporabnih objektov ter odstranjevanje ruševin, da se zmanjšajo škodljivi vplivi nesreče ter da se lažje omogoči izvajanje drugih ukrepov in nalog ZRP.

10.1.2 Radiološka, kemična in biološka zaščita

Ob nesreči zrakoplova obstaja nevarnost, da zaradi poškodbe zrakoplova, ki prevažata nevarno snov, lahko pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Zato je treba na celotnem prizadetem območju poostriži nadzor nad nevarnim blagom in ravnanje z njim.

10.1.3 Evakuacija

Če bi ob nesreči zrakoplova prišlo do večjega požara oziroma do nenadzorovanega uhajanja nevarnega blaga v okolje in bi to ogrožalo življenje in zdravje ljudi in živali, bi bilo potrebno izvesti evakuacijo.

10.1.4 Sprejem in namestitve ogroženih prebivalcev

Zagotovi se namestitev in nujna oskrba prebivalcem, ki so zaradi nesreče zrakoplova ostali brez doma ter sredstev za preživljanje in ki se zaradi ogroženosti zadržujejo zunaj svojega prebivališča.

10.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov nesreče zrakoplova na kulturno dediščino.

10.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ob nesreči zrakoplova se izvajajo naslednje naloge:

- iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb,
- gašenje in reševanje ob požarih,
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč,
- reševanje iz ruševin,
- reševanje na vodi in iz vode,
- pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem in
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

10.2.1 Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili)

Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije (CAA) v skladu s predpisi in mednarodnimi sporazumnimi akti usklajuje akcijo iskanja in reševanja pogrešanega civilnega zrakoplova medtem, ko SV, Ministrstvo za obrambo usklajuje akcijo iskanja in reševanja pogrešanega vojaškega zrakoplova oziroma tujega vojaškega zrakoplova. Pri iskanju in reševanju pogrešanega zrakoplova sodelujejo policija, SV, sile za ZRP, Kontrola zračnega prometa Slovenije KZPS, d.o.o. (KZPS, d.o.o.), lastniki ali uporabniki zrakoplova ter osebe, ki opravljajo dolžnosti na krovu zrakoplova ali na letališčih ali drugih zmogljivostih za letalstvo. Pri iskanju pogrešanega zrakoplova iz zraka lahko sodelujejo poleg zrakoplovov policije in SV tudi drugi domači in tuji zrakoplovi, katere, če je treba, kontrolorji zračnega prometa (Kontrola

zračnega prometa Slovenije KZPS, d.o.o. (KZPS, d.o.o.)) usmerjajo na mesto nesreče. Pogrešan zrakoplov na tleh iščejo policijske enote ter druge sile za ZRP.

10.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Ranjenim in poškodovanim, ob nesreči zrakoplova na kraju nesreče, najprej pomagajo preživeli, očitniki in pripadniki reševalnih služb, ki prvi prispejo na kraj nesreče. Če se nesreča zgodi izven letališča najprej pomagajo gasilci in druge ekipe sil za ZRP, ki prenesejo poškodovane do mesta za zdravstveno oskrbo (MZ), ki naj bo na območju, od koder je možen nadaljnji prevoz do zdravstvene oskrbe. Ob nesreči zrakoplova z večjim številom žrtev, se po potrebi poleg rednih služb MNZ, ki opravljajo identifikacijo oseb, aktivira tudi Enota za identifikacijo oseb pri Inštitutu za sodno medicino pri Medicinski fakulteti (Enoto sofinacira MO, URSZR).

10.2.3 Gašenje in reševanje ob požarih

Naloge gašenja požarov in reševanja na zrakoplovu ali javnem letališču, izvajajo gasilske enote širšega regijskega pomena in pristojne gasilske enote.

10.2.4 Reševanje iz ruševin

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem predelu ali ob nesreči zrakoplova na naseljeno območje se za iskanje ponesrečenih aktivirajo sile za ZRP. Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu se lahko za prevoz potrebne opreme za tehnično reševanje uporabijo tudi helikopterji Policije in SV. Reševanje iz ruševin izvaja regijska enota za tehnično reševanje, sodelujejo tudi gasilske enote.

10.2.5 Reševanje na vodi in iz vode

Iskanje pogrešanih in reševanje ponesrečenih na vodi in iz vode ter sodelovanje pri opravljanju nujnih zaščitnih in drugih del zaradi preprečitve in ublažitve posledic nesreč izvajajo, skladno s predpisi in svojimi aktivnostmi enote ZiR. Reševanje izvaja regijska enota za reševanje na vodi in izvodi, Podvodna reševalna služba in pristojne gasilke enote.

10.2.6 Pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem

Za potnike in njihove svojce pomoč organizira prevozni. URSZR lahko po potrebi v primeru večje nesreče zrakoplova organizira informacijski center za potrebe prebivalcev na prizadetem območju. Informacijski center lahko organizirajo tudi regije in občine. Poleg tega, da objavi telefonsko številko, informacijski center posreduje tudi informacije o nesreči, daje napotke prebivalcem na prizadetem območju, zbira, obdeluje in posreduje podatke o mrtvih in poškodovanih, ki jih nato posreduje pristojnemu štabu civilne zaščite, drugim pristojnim organom, organizacijam in službam ter, če je tako odločeno tudi svojcem žrtev in poškodovanih. Informacijski center nudi tudi psihološko / psihosocialno in duhovno pomoč prizadetim in ogroženim prebivalcem, prevajalske storitve po potrebi, pomoč pri oskrbi in nastanitvi nepoškodovanih in svojcev ter preživelim pri vzpostavitvi stikov s svojci.

10.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje ob naravnih in drugih nesreči za prebivalce na prizadetem območju so zadolžene javne službe in gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije ter poveljnik CZ ZŠ regije.

11 Razvrščanje občin in ZŠ regije (Izpostave URSZR Celje) v razrede ogroženosti zaradi nesreče zrakoplova

V tem poglavju predstavljamo razvrščanje 33-tih občin ZŠ regije in Izpostavo URSZR Celje v razrede ogroženosti v primeru nesreče zrakoplova. Podatki o številu prebivalcev po občinah in Izpostavi URSZR Celje so povzeti s spletne strani SURS, december 2018.

Uporabljena je bila predpostavka, da območja CTR letališč pomenijo večjo verjetnost da pride do nesreče zrakoplova večjega obsega. Za kakovostno oceno pa je bilo upoštevano tudi dejstvo, da zaradi številnih zračnih poti skozi celotni zračni prostor RS, kljub majhni verjetnosti obstaja verjetnost nesreče zrakoplova na celotnem območju RS. Kriterij za točkovanje območja mednarodnih in mešanega letališča po občinah in regijah je prikazan v spodnji tabeli.

1 točka	2 točki	3 točke	4 točke	5 točk
/	/	Območje RS izven območja CTR letališč	/	Območje CTR con letališč

Tabela 3: Kriteriji za točkovanje območja letališč po občinah

Opomba: Nobena občina po kriteriju ni razvrščena nižje od treh točk, ker zaradi preletov letal skozi slovenski zračni prostor obstaja verjetnost nesreče zrakoplova večjega obsega.

Razred ogroženosti občine / regije	Točke iz tabele 10
1	-
2	-
3	3
4	-
5	5

Tabela 4: Razvrstitev občin/regij glede na kriterij

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti
1	Majhna
2	Srednja
3	Velika
4	Zelo velika 1
5	Zelo velika 2

Tabela 5: Razredi in stopnje ogroženosti nosilcev načrtovanja (občin, regij)

11.1 Razvrščanje občin v ZŠ regiji

Ker na območju ZŠ regije ni območij CTR con letališč, se nobena izmed občin po kriteriju razvrščanja ni uvrstila v peti-najvišji razred ogroženosti.

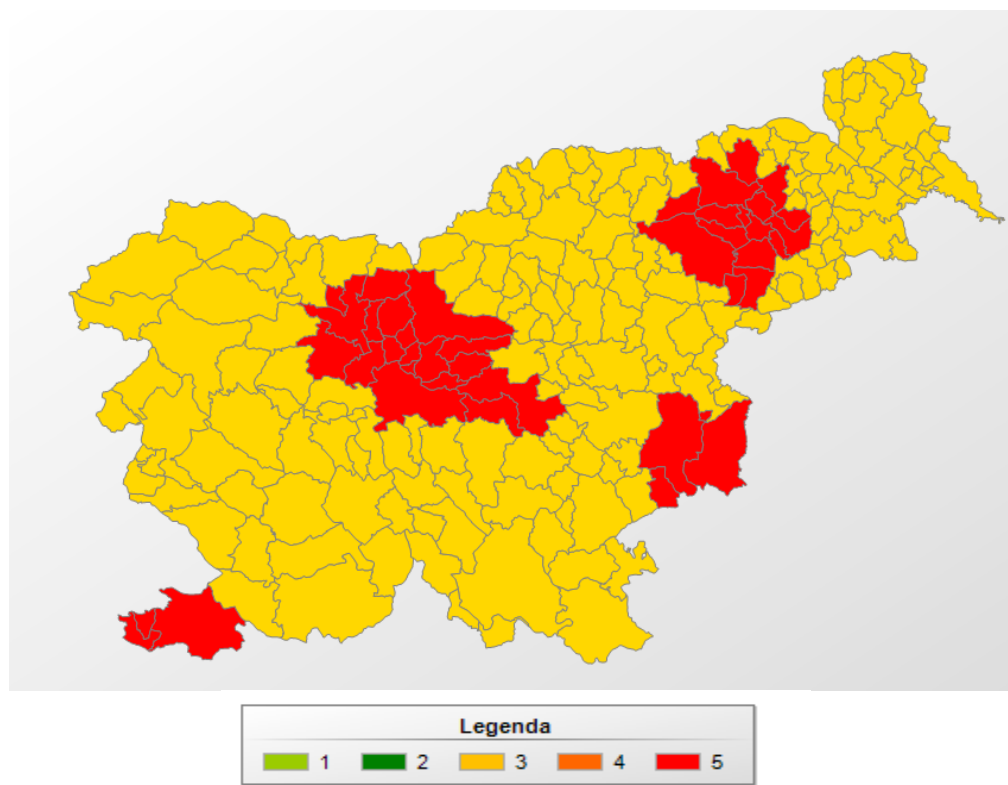
Zaradi številnih zračnih poti preko slovenskega zračnega prostora lahko na celotnem območju ZŠ regije pričakujemo tako nesreče zrakoplovov manjšega kot tudi večjega obsega, vendar je verjetnost, da do take nesreče pride majhna, zato se vseh 33 občin ZŠ regije uvrsti v tretji razred ogroženosti.

Pregled ogroženosti vseh 33-tih občin v ZŠ regiji, (pri številu prebivalcev so upoštevani tako stalno kot začasno prijavljeni prebivalci, stanje na dan 1. januar 2023):

Regija	Občina	Površina občine v km ²	Število prebivalcev (stanje 1. januar 2023)	Gostota poseljenosti (štev. ljudi/km ²)	Rang območja parcel in CTR con mednarodnega ali mešanega letališča = Razred ogroženosti
ZAHODNOŠTAJERSKA	Bistrica ob Sotli	31,1	1383	44,5	3
	Braslovče	54,9	5781	105,3	3
	Celje	94,9	51.472	542,3	3
	Dobje	17,5	1000	57,3	3
	Dobrna	31,7	2343	73,9	3
	Gornji Grad	90,1	2556	28,4	3
	Kozje	89,7	3045	33,9	3
	Laško	197,5	13.287	67,2	3
	Ljubno	78,9	2591	32,8	3
	Luče	109,5	1447	13,2	3
	Mozirje	53,5	4563	85,3	3
	Nazarje	43,4	2726	62,8	3
	Podčetrtek	60,6	3737	61,2	3
	Polzela	34,0	6504	191,3	3
	Prebold	40,7	5517	135,6	3
	Radeče	52,0	4151	79,8	3
	Rečica ob Savinji	30,1	2396	79,6	3
	Rogaška Slatina	71,5	12.253	171,4	3
	Rogatec	39,6	3250	82,1	3
	Slovenske Konjice	97,8	15.758	161,1	3
	Solčava	102,8	506	4,9	3
	Šentjur	222,3	20.014	90,0	3
	Šmarje pri Jelšah	107,7	10.627	98,7	3
	Šmartno ob Paki	18,2	3406	187,1	3
	Šoštanj	95,6	9374	97,8	3
	Štore	28,1	4689	166,9	3
	Tabor	34,8	1750	50,3	3
	Velenje	83,5	34.947	418,5	3
	Vitanje	59,4	2273	38,3	3
	Vojnik	75,3	9354	124,2	3
	Vransko	53,3	2699	50,6	3
	Zreče	67,0	6817	97,3	3
	Žalec	117,1	22.287	190,3	3
	SKUPAJ	2.384,1	274.503	115,1	3

Tabela 6: Ogroženost občin ZŠ regije ob nesreči zrakoplova

Pregled ogroženosti slovenskih občin ob nesreči zrakoplova zgleda na sliki.

1 – majhna, 2 – srednja, 3 – velika, 4 – zelo velika, 5 – zelo velika 1, 5 – zelo velika 2

Slika 5: Ogroženost slovenskih občin

Obveznosti občin ZŠ regije z naslova načrtovanja ob nesreči zrakoplova so, glede na njihovo ogroženost, določene z obstoječim temeljnim načrtom, torej državnim načrtom zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova.

11.2 Razvrščanje ZŠ regije

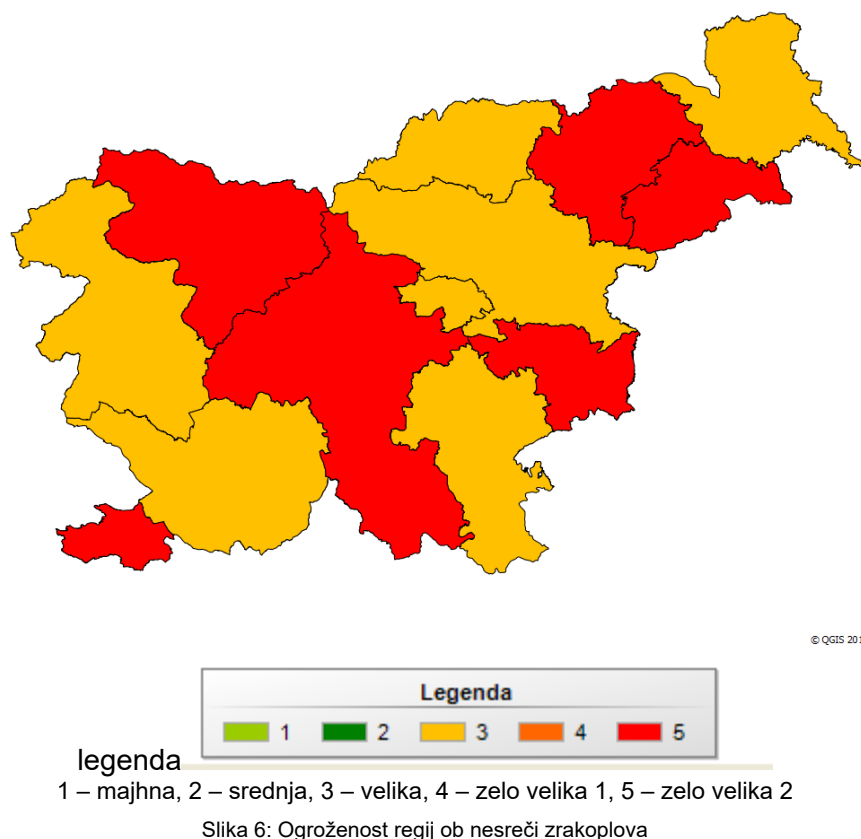
Območje ZŠ regije ne sega v območja nadzorovanih con (CTR) letališč, se pa na območju regije zaradi številnih zračnih poti preko celotnega ozemlja lahko pričakuje tako nesrečo zrakoplova manjšega kot tudi večjega obsega, vendar je verjetnost da do take nesreče pride majhna. Izpostava URSZR Celje-ZŠ regija uvrsti v tretji razred ogroženosti.

Obveznosti ZŠ regije (Izpostave URSZR Celje) z naslova načrtovanja ob nesreči zrakoplova je, glede na njeno ogroženost, določena v obstoječem temeljnem načrtu (državnem načrtu zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova).

Regija	1. razred ogroženosti	2. razred ogroženosti	3. razred ogroženosti	4. razred ogroženosti	5. razred ogroženosti	Skupno število občin	Razred ogroženosti regije
Zahodnoštajerska			33			33	3
SKUPAJ OBČIN			33			33	

Tabela 7: Število občin po regijah in skupno, razvrščenih po razredih ogroženosti

Pregled ogroženosti regij ob nesreči zrakoplova na sliki.

Slika 6: Ogroženost regij ob nesreči zrakoplova

12 Zaključki ocene ogroženosti

Glede na število prevoženih kilometrov so zrakoplovi ena najvarnejših prevoznih sredstev, saj je verjetnost, da bo potnik umrl v nesreči zrakoplova, precej manjša, kot v avtomobilski nesreči. 85 % nesreč zrakoplovov se pripeti na letališčih ali v njihovi neposredni bližini, pri vzletih in pristankih zrakoplova. Poleg potnikov in posadke so možne žrtve nesreč zrakoplovov tudi ljudje in živali na zemlji ter poškodbe oziroma uničenje premoženja, infrastrukture, kulturne dediščine ter okolja.

Zaradi številnih zračnih poti, ki prepletajo zračni prostor RS, je s stališča nevarnosti nastanka nesreče zrakoplova ogrožena tudi ZŠ regija, kar pomeni, da so na celotnem območju regije možne nesreče manjšega in večjega obsega.

Najhujše posledice lahko povzroči nesreča večjega obsega, ko strmoglavi večje potniško letalo na naseljeno območje, industrijsko območje in težko dostopno območje, saj je verjetnost, da se takšen dogodek preživi, zelo majhna. V primeru iskanja pogrešanega zrakoplova in oseb, bi predstavljal velik problem iskanje zrakoplova, reševanje in pomoč v težje dostopnih gozdnih predelih Zreškega Pohorja, kakor tudi gozdnega območja v predelu Kamniško-Savinjskih Alp. V zračnem prostoru regije ne moremo izključiti velikih nesreč zrakoplovov, v katerih bi bila lahko udeležena dva velika zrakoplova. Verjetnost za takšno nesrečo na območju ZŠ regije sicer zmanjšuje dejstvo, da na našem območju ni nadzorovane cone (CTR) letališč.

V ZŠ regiji se največ zračnega prometa odvija na javnih letališčih Celje, Šoštanj in Slovenske Konjice, ki so namenjena za domači zračni promet, namenjena so predvsem športnim aktivnostim. Največ zračnih aktivnosti se odvija v poletnih mesecih, vikendih in lepem

vremenu. Nesreča zrakoplova na teh letališčih potencirano predstavlja nesrečo zrakoplova manjšega obsega kamor uvrščamo tudi registrirana vzletišča na območju ZŠ regije.

Zaradi posebnih varnostnih ukrepov in majhne količine prepeljanega nevarnega blaga, je verjetnost nesreče zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga majhna.

Iz ocene ogroženosti ob nesreči zrakoplova v ZŠ regiji in temeljnega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je razvidno, da je zaradi številnih zračnih poti v RS celotno območje ZŠ regije razvrščeno v tretji razred ogroženosti, kar predstavlja veliko stopnjo ogroženosti za nesrečo zrakoplova in je potrebno izdelati regijski načrt v celoti.

13 Razlaga okrajšav

CAA	Agencija za civilno letalstvo
CTR	Nadzorovana cona (Control zone)
CZ	Civilna zaščita
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
ECAC	Evropska konferenca civilnega letalstva
GIS Ujme	Geografsko informacijski sistem Ujme
IATA	Mednarodna združenja letalskih prevoznikov (International Air Transport Association)
ICAO	Mednarodna organizacija civilnega letalstva (International civil Aviation Organization)
VFR	pravila vizualnega letenja
MzI	Ministrstvo za infrastrukturo
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MZ	Ministrstvo za zdravje
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
PS SV	Poveljstvo sil Slovenske vojske
ReCO	Regijski center za obveščanje
RS	Republika Slovenija
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZiR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč
ZŠ	Zahodno Štajerska

14 Viri podatkov in vsebin za izdelavo ocene ogroženosti

- Ocena ogroženosti RS zaradi nesreče zrakoplova, verzija 1.3, URSZR, december 2017;
- Ocena tveganja za letalsko nesrečo, verzija 1.0, z dne 31. 8. 2015, MzI;
- Državni načrt ZiR ob nesreči zrakoplova, verzija 5.0 (izdelan julij 2023);
- Karta zračnih poti v Republiki Sloveniji, <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/aviation/>;
- Nesreče v zračnem prometu ZŠ, SPIN, ReCO Celje, 27.2.2024;
- Podatki o letališčih in vzletiščih, CAA (e-pošta z dne 26.2.2024) in
- Spletni strani CAA, Domača stran (sloveniacontrol.si) in <https://www.sloveniacontrol.si/informacije/Strani/VFR-Karta.aspx>.